

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

D. Berkowicz

Częstochowa, ul. Kościuszki 45.

DOSTARCZA NAJTANIEJ:

Cement, Wapno, Gips, Papę, Smołę, Pak, Oleje i smary, tłuszcze do maszyn „Tovotte” cegłę i glinę ogniotrwałą, Węgiel drzewny, Pokost, Terpentynę, farby, lakier do żelaza, grafit, talkum, tygle grafitowe, tarcze szmergłowe, szczotki druciane, artykuły techniczne i t. p.

Cukier i mąkę

na worki
po niskich cenach

placca:
Hurtownia Kupców Polskich
w Częstochowie
II-ga Aleja Nr. 39 tel. 501.

Okazja dla bezrobotnych

górników rudy żelaznej.
Państw. Urząd Pośr. Pracy przyjmie 300 górników rudy żelaznej 1 kłodzieja 20 szmelców na pudłaki do Francji, szmelczerzy mogą wyjechać z rodzinami. Odjazd z Częstochowy 5 maja. Bezrobotni górnicy niech natychmiast zgłaszają się do Urzędu Pośr. Pracy.
—0128

BIURO MIERNICZE GEOMETRY PRZYSIĘGŁEGO K. ZALEJSKIEGO

Częstochowa, Nowy Rynek 2.
Przyjmuje roboty miernicze rządowe i prywatne.
Wykonują komasacje, parcelacje, regulacje serwitutów, podział wspólnot, — pomiary górnicze, leśne, gospodarcze, — ekspertyzy sądowe.
Wywiadczenia i spory graniczne.

Gdańsk i Polska.

„Danziger Neueste Nachrichten” z 22 kwietnia zamieściły na osobnej kartce list otwarty p. Jewelowskiego, b. senatora w. m. Gdańska, snącego dobrze w Warszawie jako delegata gdańskiego niemal we wszystkich rokowaniach z Polską i jako jednego z tych nielicznych gdańszczan, którzy odniecili się pocu ciem raczywistości w stosunkach z Polakami. List ten, smący już w ogólnym zarysie z telegramów, jest obszerną obroną p. Jewelowskiego przed kampanią za rzutów, której pocielił się od dłuższego czasu wytyczać Dautsch - Nationale Volkspartei, a która nie ustala nawet po wystąpieniu jego z Senatu.
W Państ. Urzędzie Pośr. Pracy i w biurach p. Jewelowskich przedstawia on swoją rolę w rokowaniach z Rządem Polskim.
I tak opisany o rokowaniach cel-

aby w kwestji celnej uzyskać dla Gdańska tyle ułatwień, ile tylko można było. Na mój wniosek n. p. doszło do skutku postanowienie o rozdziale dochodów między Gdańskiem i Polską, które chyba można zanotować jako jeden z najważniejszych sukcesów Gdańska”.

O umowach z 24-go października i 21-go grudnia 1911 r.:

„Umowa z Polską została po szczegółowych rozprawach jednogłośnie przez wszystkich członków Senatu przyjęta i uznana za sukces, i który dla rozwoju w. m. Gdańska ma rozstrzygające znaczenie. Dziennik „Schwarze Adler” zarzuca mi zwłaszcza, że właśnie w tych dziełach, które załatwiłem, było i jest dziś jeszcze wiele ciężkich konfliktów z Polską do załatwienia... Sądzę, iż mogę tu oświadczyć, iż mi się udało przy zawieraniu umowy warszawskiej uzyskać dla Gdańska o wiele więcej, niż można było oczekiwać z suchych liter Traktatu Wersalskiego i Konwencji Pańskiej. Ale dopóki byłem na nrzędzie, udawało mi się wszystkie spory usuiwać drogą rokowań. Co prawda, nie było to zbyt niemiłym ułatwieniem moich usiłowań, gdy na wno sek sen. Ziehm Liessau'a dodano mi do niektórych rokowań sen. Kettego, który, jako starszy radca rządowy poznańskiej Komisji Kodyfikacyjnej, a później dyrektor Banku Polskiego, oddziaływał często na władzę polską, jak czerwona płachta. Ale i te różnice zdań nie przybrałyby nigdy tak wielkich rozmiarów, gdyby niektóre koła niemiecko-narodowe miały więcej poczucia raczywistości, a mniej orientalnej fantazji”.

A wreszcie:
„Dzięki zgola karygodnym niezręcznym krokom ze strony Gdańska, wyniki poważne różnice między zarządami celnymi gdańskimi i polskimi. Przygotowany przezemnie kompromis, którego celem było uratować, co jeszcze było do uratowania, nie doszedł wszakdo do skutku, bo mi kilku nacjonalistów niemie-

kich, zupełnie ślepych na raczywiste stosunki, pokrzyżowało pracę. Polska zapelowała wtedy, jak wiadomo, do Ligi Narodów, a Prezydent Sahn musiał 1 września 1923 r., wprawdzie bez decyzji Ligi Narodów, ale za jej radą, podpisać układ, który był daleko idącym ustępstwem z gdańskich praw suwerennych... Za cenę drobnego utamka tego, co poświęcono w Genewie, można było w porę załatwić spór, gdyby się było poszło za moją radą. Odpowiedzialność za to,

ze się to nie udało, spada wyłącznie na zapalczywość Deutsch-Nationale Volkspartei”.

Słowa p. Jewelowskiego są wymownym komentarzem, jak dalece szła ustępliwosć Polski w stosunkach z Gdańskiem i jak bardzo szkodził interesom samego Gdańska szowinizm jego kierujących polityków. Są też one jednym więcej argumentem dla nas, byśmy ani na chwilę nie ustawiali w rozpoczętej pracy nad budową portu w Gdyni.

Zjazd kupiectwa polskiego w Poznaniu

Poznań. W ub. wtorek po poł. obradował w Poznaniu IV Wszepolski Zjazd Kupaictwa Polskiego przy udziale około 400 delegatów.

Zjazd zagali w auli Uniwersytetu Prezes Związku Towarzystw Kupieckich p. Mazurkiewicz z Poznania, podkreślając przełomowy pod względem gospodarczym okres, w jakim się obecny zjazd odbywa.

Na Marszałka Zjazdu powołano zebra nie p. Oskara Marchlewskiego, Prezesa Pomorskich Towarzystw Kupieckich. Wicemarszałkiem wybrano d-ra Bernaczyńskiego, Prezesa Izby Handlowo-Przemysłowej w Poznaniu. Referat na temat: Ważne Zagadnienia Handlu Polskiego wygłosił profesor Uniwersytetu Poznańskiego p. Rosiński. Dy-

rektor Towarzystwa Kupców Polskich w Warszawie pos. Wartalski wygłosił referat na temat: Kredyt a Handel. — Dalszy referat p. t.: Podatki a Handel wygłosił dyrektor Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu p. Sikorski.

Po ozywionej dyskusji uchwalono rezolucje, domagające się reorganizacji dotychczasowych związków kupieckich i skoordynowania wszystkich organizacji kupieckich Rzeczypospolitej w jedną naczelną organizację kupiecką.

Zjazd wybrał delegację, która wieczorem złożyła p. Prezydentowi Rzeczypospolitej hołd kupiectwa polskiego.

Wieczorem odbył się w salach Re-sursy raut.

Minister spraw wojskowych

uzasadnił nemożliwość dalszych redukcji w wojsku
Warszawa. Przed przystąpieniem do omówienia preliminarza budżetowego na r. 1924, minister Sikorski zilustrował stopnić wykonania budżetu na r. 1923, podnosząc równocześnie raczywiny, które się złożyły na to, że budżet

roku ub. w dziedzinie wydatków raczywowych zrealizowany został w 59 proc Pierwszym powodem niewykonania budżetu zeszłorocznego była ciężka sytuacja finansowa państwa, wskutek której przy wykonaniu budżetu ministerstwo skarbku stosowało miernik obliczeniowy, nieodpowiadający realnej wartości złotego. Najkrytyczniejzszym okresem w tym kierunku był październik, albowiem przy kursie franka szwajcarskiego 183,000 mp. stosowano miernik obliczeniowy w wysokości 40,000 mp. W ten sposób mechanicznie ograniczano kredyty na wydatki wojskowe.

Następnie przedstawił minister genezę preliminarza budżetowego na rok 1924, którego sumę minister Szeptycki ustalił początkowo na 705 mil. złotych, a następnie na 685 mil. Obecnie przedstawiony Sejmowi budżet wynosi 605 mil. zł., a więc w stosunku do poprzedniego redukcja wynosi 80 milionów złotych.

W dalszym ciągu minister zanalizował zarządzenie oszczędnościowej redukcji, które złożyły się na wyżej wymienioną sumę, podkreślając, że ba dania nad preliminarzem wojskowym dokonane przez najwzrost Izby kontroli państwa, wykazały, że w 1923 r.

WIELKI TRANSPORT PRZYBORÓW SPORTOWYCH NADSZEDŁ DO SZKŁADU APTECZNEGO Z. ORŁOWSKIEGO

II-GA ALEJA 29. TEL. 56.

Rakiety, struny do naprawy rakiet piłki, statki lewitowe, oszczędny dyski, łuki, opary, kostiumy lekkolotne i łańcuchowe, pantofle lewitowe, piłki nożne, gumowe.

Sprężyny i gumy do domowej gimnastyki i wiele, wiele i. p. rzeczy. Czer sportowe rakietki, tenis polskiowy, kręgle i t. p. przedmioty obokawa i bilard.

Obserwacja nie obowiązująca do kupna.

Teatr „ODEON” Od środy dnia 30-go Kwietnia do piątku
dnia 2-go Maja 1924 r.

TYLKO 3 DNI!

OSTATNIA NOWOŚĆ!!

Gwałtowny, nieoczekiwany skok bezkresnej melancholii nocy do życia, pełnego światła i barw, szczęścia i miłości... Akcja, niby fontanna perlistego szampa, lśniąca wszystkimi barwami tęczy, swawolna, rozemiana, figlar-na... oto zasadnicza linja scenarjusza tego niezwykłego filmu.

ŻONA, KTÓREJ NIE ZNA WŁASNY MAŻ...

Niezwykły dramat erotyczny w 7-miu aktach.

W roli tytułowej urocza **LIL DAGOVER**. — Scenarjusz w realizacji głośnego duńskiego reżysera **B. W. Cristensena** osnuty jest na tle prawdziwego zdarzenia w sferach artystycznych jednej z ościennych stolic. Ostatni seans o godzinie 9-ej i pół wieczorem.

Kino „NOWY”

UL. PANNY MARJI Nr. 43.

Program od środy dnia 30-go kwietnia
r. b. i dni następných.

**Tylko 3 dni
WIELKA SENSACJA!**

ZDUMIEWAJĄCY KOŁOSALNY FILM

w 2-ch SERJACH 12-u AKTACH p. t. „Umierające narody”

POTEŻNA TRAGEDIA WSPÓŁCZESNA I HISTORYCZNA.

Dziś 2-ga serja w 6-ciu olbrzymich aktach p. t.

Pożar Zniszczenia

Role główne odtwarzają najwięksi artyści filmowi: Znakomity mistrz ekranu **PAWEŁ WEGENER**, piękna rodaczka **HELENA MAKOWSKA**, Eggede Nissen, Frida Richter Otto Gebürtz, Fr. Kortner.

Streszczenie w programach.

Kawa słodowa
HA-ES-ES

jest jedyną, która zastępuje w właściwy sposób
kawę zwyczajną. Kawa słodowa **HA-ES-ES**
nie jest tylko palonym zbożem, lecz przyrządza się ją z rzeczywistego siodu według wypróbowanego własnego sposobu. Kawa słodowa **HA-ES-ES** smakuje wybornie, jest zdrowa, zmyslna i nadzwyczaj tania.

PRZYRZĄDZA SIĘ JAK KAWĘ ZWYKŁĄ

Wszędzie do nabycia!

LICYTACJA.

Dnia 6 maja o godzinie 10-ej rano na Rynku Wieluńskim w Częstochowie odbędzie się licytacyjna sprzedaż wybrakowanych koni wojskowych. Zawodowi handlarze koniami w licytacji udziału brać nie mogą.

Komendant Uzupełnień Koni Nr. 11
w. z. (—) Grudniewicz por.

Składy Wyrobów Żelaznych i Emaljowanych Kieszczyński i Radłowski

Częstochowa

Żelazna Nr. 11.

Telefon 87.

(obok kościoła Ewangelickiego)

Polecają: Naczynia emaljowane wszelkich rozmiarów marki „Olkusz”, „Blachownia”, „Ideal”, „Duro-Titan” i innych pierwszorzędnych fabryk krajowych i zagranicznych.

HURT.

DETAIL.

Powiatowa Kasa Chorych w Częstochowie.

Nocne dyżury lekarzy chorób
akuszerskich.

1-go Maja r. b.

Dr. Kahl ul. Dąbrowskiego 5.

2-go Maja r. b.

Dr. Kędzierski ul. Piłsudskiego 5.

Nocne dyżury lekarzy chorób
wewnętrznych.

1-go Maja r. b.

Dr. Rousseau

2-go Maja r. b.

Dr. Wasilewski ul. Panny Marji 20.

Chrześcijańska Fabryka Mydła

„ZGODA”

w Częstochowie, Zielona 31

poleca:

mydło w najlepszym gatunku.

ZAMIAST TRANU

UŻYWA SIĘ

SPROB! JEDNO-TAKIEMU Z PRZEMISŁU „ORBIT”

(Str. Jedno-taneczny ZAMIERNIA TRAN

PROFICERUS.)

PRZYJEMNY-SHAKU, CEK-

TNIK PRZYJMUJĄ DZIECI.

Wzrost T-wa dla Prasa, i Handl. optocz.

„ORBIT” Sp. Akc. w Częstochowie.

Najstarsza wytwórnia Parasoli i lasek S. Grabiner

I Aleja 8 w podwórzu prawa strona
Ukutecznie też przedrki starych parasoli
na modne fasony oraz wszelkie reperacje.

Ceny przystępne.

Potrzebna bufetowa i gospodini do Cukierni „CRISTAL”.

Trudne opisanie

Potrzebny
buchalter-ka sekretarz
na godzinę, białe Lo-
katorów Ale 1 Nr. 12
Oferty piśmienne.

Poszukuje
pokoju z piecem ku-
chennym. Pierwszeń-
stwo w okolicach fa-
bryki Mottów ul. War-
szawskiej Cena ob-
jętna. Wiad listownie
Zarki pow. Będziński
Jan Karolczyk. — 950

Mebie
wazkiego rodzaju
sprzedaje i kupuje
i Aleja 12 Gliński
tamże do sprzeda-
nia maszyn do zry-
cia Singera.

Otomana
przekracza z materia-
cem do sprzedania
Aleja 41 m. 7 — 940

Blusko
I futeł sprzedam Ale-
ja 40 m. 10 — 964

Potrzebne
dwie na łączności do
pracowni asocetek Wa-
ly-lewa 87. — 962

Sklep
spółwoczo kolonialny
z towarami oraz miaz-
kanie przy sklepie do
sprzedania blisko No-
wego Rynku w bardzo
dobrym punkcie.
Wiad. Makowski Ogro-
dowa 5 od godz. 1-3.
968

Pokój
umeblowany do odia-
pienia na dogodnych
warunkach starszemu
panu Oferty w Adm.
„Gońca” dla K. M.

— 961

Stróż nocny
potrzebny. Zgłoszenia
II Aleja 42 firma Si-
wiński.

Zgubiono
legitymację Kasy Ch-
rych Nr. 9380. — 961

Zgubiono
kufleczka Kasy Ch-
rych Emilji Dzierskow-
skiej — 966

Francuskiego,
angielskiego udziału
wyk. talcena, miedzi,
cudzoziemka Dąbro-
skiego 6-a 6 II piętro
Czwarta-ogosta.

Zakład
wyrobów stolarskich

W. ŚCIBORSKI
R-k Wieluński 32.
Wybiera różne sial-
ki druczane dla fa-
bryk, młynów, okien
do maszyn, rolni-
czych i różne ogro-
dzenia druczane, raty
do piasku zwinu i
waga, siala giazskie
i do odczytywania
zrobta na składzie go-
towe sialki i wyko-
nana na zamówie-
nia ceny bardzo przy-
stępne.

M. R. BAUMERT

Częstochowa, ul. Piłsudskiego 17

HURTOWY SKŁAD MATERJAŁÓW PISEMNYCH
SZKOLNYCH I BIUROWYCH

a także

Pocztówek widokowych i artystycznych
różnych wydań krajowych i zagranicznych.

Artystyczna Pracownia FIGUR GIPSOWYCH St. Kozikowskiego

w Częstochowie, ul. Kiedrzyńska 2, dom własny

Firma egzystuje od 1882 roku

Wyrobia w wielkim wyborze figury salonowe, historyczne,
kompozytorów itp., a także dział figur religijnych w różnych
wielkościach, wykonanie kolorowe, białe, imitacja
starych bronzów, okładów, patyny itp.